

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
Київський інститут залізничного транспорту
Факультет «Управління залізничним транспортом»
Кафедра «Технологій транспорту та управління процесами перевезень»

Затверджую

Завідувач кафедри технологій транспорту
та управління процесами перевезень
Р.С. Щербина _____
Протокол №7 від 12 квітня 2023 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Доктор історичних наук, професор СТРЕЛКО Олег Григорович
E-mail	olehstrelko@gsuite.duit.edu.ua
Навчальна дисципліна	Історія транспорту
Офіційна назва освітньої програми	Історія науки й техніки
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	032 Історія та археологія
Обсяг дисципліни	4

в кредитах ECTS	
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Вибіркова
Мета вивчення дисципліни	<p><i>Метою</i> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ систематизація та поглиблення знань про історію розвитку світового та вітчизняного залізничного транспорту; ✓ створення наукових уявлень про передумови його виникнення й основні етапи еволюції; ✓ розвиток вміння аналізувати, порівнювати процеси і події, характерні для залізниць різних країн, орієнтуватися в 4 технічних та експлуатаційних особливостях залізничної техніки певних епох, визначати внесок видатних науковців, керівників і виробничників у розвиток залізничної галузі; ✓ розуміння особливостей розвитку залізниць України та напрямів їх модернізації у контексті світових тенденцій; ✓ долучення до патріотичних, трудових, науково-технічних традицій попередніх поколінь українських залізничників.
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з урахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних досягнень, сформулювати нові підходи для рішення теоретичних та практичних задач у наукових дослідженнях.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК06. Здатність і готовність очолювати роботу вітчизняної або міжнародної наукової програми чи проекту, бути активним суб'єктом міжнародної наукової діяльності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>ФК 3. Знання ресурсів (включаючи ті, що базуються на ІКТ), доступних для дослідження в спеціальній історичній області та суміжних областях.</p> <p>ФК 6. Розробка програми та менеджмент. Розуміння та здатність застосовувати на практиці принципи міждисциплінарного дослідження в історії, соціальних та гуманітарних науках.</p> <p>ФК 7. Здатність до організації та проведення наукових досліджень в області історії науки і техніки, що мають теоретичне та практичне значення із залученням сучасних методів та інформаційних технологій.</p>

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1

Тема 1. Історія появи перших залізниць на українських землях (друга половина XIX ст.)

Формування мережі залізниць на українських землях у XIX сторіччі. 4 листопада 1861 року починається відлік історії найстарішої в Україні залізниці. Роль П.П. Мельникова у будівництві мережі залізниць на українських землях. Початок залізничної ери на українських землях.

Тема 2. Залізничне будівництво в Україні: друга половина XIX – початок XX століть

Історія кількісного будівництва залізниць України. Фінансування залізничного будівництва. Залізничне будівництво в Донецько-Криворізькому басейні. Перевезення вантажів українською залізничною мережею. Залізничні шляхи північної частини України на карті Київського військового округу (1913 рік). Перша світова війна

Тема 3. Галицька залізниця імені Карла Людвіга

Історія будівництва. Ділянки Галицької залізниці. Відтинки на території сучасної України та Польщі. Перевезення пасажирів. Товариство «Привілейоване товариство Галицької залізниці імені Карла Людвіга»: історія функціонування.

Тема 4. Залізниця Львів–Чернівці

Коли була збудована перша залізниця на Галичині? Хто такий Леон Сапіга? Будівництво залізниці Львів–Чернівці. Будівництво Львівського вокзалу.

Тема 5. Залізниця Ерцгерцога Альбрехта

Пряме сполучення галицьких залізниць із залізницями, збудованими в угорській частині Австро-Угорській імперії. Карпатська магістраль. Пряме сполучення Закарпаття зі Львовом. Біографія Ерцгерцога Альбрехта. Галицька Трансверсальна залізниця.

Тема 6. Історія створення Львівської залізниці

Львівська магістраль - одна з найстаріших залізниць України. Її історія починається з часів, коли західноукраїнські землі входили до складу австрійської монархії. Третього листопада 1861 року. Переддень іменин архієпископа Карла Людвіга

Тема 7. Львівсько-Чернівецька-Яська залізниця

Науковці Львівської політехніки. Залізничне сполучення Буковини і Галичини. Історія створення залізниці. Будівництво залізниці

Модуль 2

Тема 8. Передумови будівництва та функціонування залізниць на півдні України у другій половині XIX - на початку XX століть

Причини виникнення залізничного транспорту на Півдні України у другій половині XIX – поч. XX століть. Про проблеми розробки проектів залізниць і специфіка їх реалізації. Про роль буржуазних реформ 60-80-х років XIX ст.

Роль П.П. Мельникова як головнокомандувача шляхами полунень.

Тема 9. Проблеми розробки проектів будівництва залізниць в Україні

Залізничні проекти на території України в середині XIX століття. Будівництво і експлуатація залізниць в Україні у 80-х рр.. XIX століття. План розвитку залізничної мережі П. Мельникова. Розбудова транспортної інфраструктури залізничної мережі Південної України.

Тема 10. Одеська залізниця

Створення Одесько-Київської залізниці. Товариство Київсько-Одеської залізниці. Відкриття прямого залізничного сполучення із промислового Сходу до портів Чорного моря. Пасажирська вузькоколійна залізниця Рудниця–Голованівськ. Соціально-економічний аспект розвитку залізниць України.

Тема 11. Історія створення Південно-Західної залізниці

Початок будівництва Південно-Західної залізниці. Створення Києво-Балтської залізниці. Залізничний міст через Дніпро. Товариство Південно-Західних залізниць. Управління Південно-Західних залізниць. Електрифікація Південно-Західних залізниць.

Тема 12. Лінії Південної залізниці

Будівництво Курсько-Харково-Азовської залізниці. Створення Південних залізниць. Розгалуження Південних залізниць і створення Південної залізниці. Електрифікація Південної залізниці.

Тема 13. Лінії Придніпровської залізниці

Історія виникнення та розвитку залізниць у промисловому районі України. Історичні назви Придніпровської залізниці

Тема 14. Лінії Донецької залізниці

Грушевсько-Донська залізниця. Будівництво Донецької Кам'яновугільної залізниці. Приєднання до Катерининської залізниці. Поява Південно-Донецької залізниці.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	РН 2. Знання основних можливостей наукової співпраці для використання здобутків і наукових результатів соціальних та гуманітарних наук; застосування критичного підходу з метою визначення позитивних/негативних аспектів власної області дослідження.
-------------------------------	--

	<p>РН 4. Володіти методологічними знаннями в галузі гуманітарних наук та бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності на межі предметних галузей.</p> <p>РН 6. Спланувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність та сприяє розв'язанню значущих соціальних, наукових та інших проблем.</p> <p>РН 7. Розробити оригінальний практичний курс для студентів з фахової дисципліни, враховуючи сучасний стан наукових знань та особисті дослідницькі навички.</p> <p>РН 9. Здатність зробити свій особистий внесок до низки досліджень історико-наукового характеру, з подальшим оприлюдненням та опублікуванням.</p>
--	--

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю		Поточний контроль – 40 балів Проміжний контроль - 40 балів Підсумковий контроль – (залік) - 20 балів	
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ			
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамен, залік). Підсумкові бали = Загальна кількість балів (перед + Кількість балів за навчальної дисципліни підсумковим контролем) підсумковим контролем			
ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома - трьома незначними помилками.
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним

			матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
65-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-20		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Strelko, O., Berdnychenko, Y., Khromova, O. I., & Spys, O. (2022). Background of creation, further development, and establishment of Kharkiv Locomotive Plant. *History of science and technology*, 12(2), 367-387.
2. Strelko, O., Pylypchuk, O., & Pylypchuk, O. (2022). Study of development of regional railway system in Bukovyna. *History of science and technology*, 12(1), 133-149.
3. Strelko, O., & Pylypchuk, O. (2021). ECONOMIC ASPECTS OF THE CREATING AND FUNCTIONING OF REGIONAL RAILWAYS IN BUKOVYNA IN THE SECOND HALF OF THE 19 th-EARLY 20 th CENTURIES. *Analele Universitatii din Craiova-Seria Istorie*, 40(2).
4. Strelko, O., & Pylypchuk, O. (2021). Characteristics of unpaved roads in the late 18th century–early 19th century, and the design of the first wooden trackway as a forerunner to the Bukovyna railways. *History of science and technology*, 11(2), 437-452.
5. Strelko, O., Berdnychenko, Y., & Pylypchuk, O. (2021). Creation and operation of main railways in Bukovina. *Plural. History, Culture, Society*, (1), 26-47.
6. Strelko, O., & Pylypchuk, O. (2021). Analysis of Klavdii Semyonovich Nemshaev’s activities as the Minister of Railways of the Russian Empire. *History of science and technology*, 11(1), 233-261.
7. Strelko, O., Pylypchuk, O., Berdnychenko, Y., Hurinchuk, S., Korobchenko, A., & Martyian, Y. (2019, July). Historical milestones of creation of computers technology automated system for passenger transportations management “Express” on the railway transport in the USSR. In *2019 IEEE 2nd Ukraine Conference on Electrical and Computer Engineering (UKRCON)* (pp. 1214-1219). IEEE.
8. Стрелко О.Г. Нариси з історії науки про залізничні станції та вузли (друга половина XIX – перша половина XX століть): монографія. Київ; Полтава, 2015. 301 с.
9. Пилицчук О., Підкошаная О. Науковий доробок М.С. Стрілецького (1885–1967) в галузі залізничного мостобудування та будівельної механіки: монографія. Київ: Талком, 2022. 170 с.
10. Пилицчук О.Я., Кудіна І.О. Формування та функціонування мережі вищих навчальних закладів залізничного профілю в Україні (кінець XIX – перша третина XX століть): монографія. Київ: Талком, 2019. 185 с.
11. Пилицчук О.Я., Соловійова Л.М. Науковий доробок В.Є. Тимонова (1862–1936) в галузі гідротехніки та водного транспорту. Київ: Талком, 2020. 180 с.

Допоміжна

1. Пилицчук О.Я., Стрелко О.Г. Костянтин Миколайович Посьєт (1919–1899): життя та діяльність (До 200-річчя від дня народження). *Історія науки і техніки: Зб. наук. праць (ДЕТУТ)*. 2017. Вип. 10. С. 56–63.
2. Пилицчук О.Я., Стрелко О.Г. Історичний аналіз впливу діяльності С.Ю. Вітте на розвиток залізничного транспорту в Російській імперії. *Історія науки і техніки: Зб. наук. праць (ДУІТ)*. 2018. Т. 8. Вип. 2 (13). С. 353– 367.

3. Стрелко О.Г. Внесок С.Д. Карейші в розвиток науки про залізничні станції та вузли. *Вісник НТУ «ХПІ»*. Харків: НТУ «ХПІ». 2015. № 48. С. 161–169.
4. Стрелко О.Г. Аналіз наукового доробку професора О.М. Фролова (1863–1939) в галузі експлуатації залізниць. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. Вип. 45.
5. Стрелко О.Г. Участь учених та інженерів у вирішенні проблем експлуатаційної роботи на залізничному транспорті. *Актуальні питання історії науки і техніки: Матеріали 13-ї Всеукраїнської наукової конференції*. Центр пам'ятокознавства НАН України та УТОПІК. Київ, 2014. С. 281–285.

Інтернет-ресурси

1. <https://lv.uz.gov.ua/> – Львівська залізниця
2. <https://stepscenter.org.ua/> – ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва.
3. <https://pamjatky.org.ua/> – Українське товариство охорони пам'яток історії та культури
4. <https://kpi.ua/museum> – Державний політехнічний музей в КПІ ім. Ігоря Сікорського
5. <https://duit.edu.ua/research-activities/scientific-schools/history-of-science-and-technology/> – Історія науки і техніки. Наукова школа ДУІТ